

Posta Stamps
Føroyar

Nr. 2
November 2009

ISSN 1603-0036

Tríggjar nýggjar frímerkjaútgávur
Týskur savnari vitjar Føroyar
Ársins endasøla 2009

Posta
FAROE ISLANDS

Undirføgru Føroyar

Ein ævintýrkendur heimur undir vatnaskorpuni. Fangaður í søkjaranum hjá Inga Sørensen, kavara og undirsjóvarfotografi.

Í Føroyum eru nógv einastandandi vøkur undirsjóvarlandsløg. Ævintýrkend støð, ið ongin enn hevur verið og vitjað. Tað fara at ganga nógv ár, áðrenn kavara hava rannsakað bara helmingin av okkara frálíku ókendu undirsjóvarverð.

Sjálvur royni eg við fotomyndum at vísa fólki á tær ókendu Føroyar, sum liggja og bíða eftir, at vit kavara skulu koma at rannsaka tær.

Har liggja eisini nógv goymd og gloymd skipsvræk frá farnum øldum, sum fjala mong spennandi og hugveikjandi loyndarmál.

Tað, sum er einastandandi við Føroyum sum kavingarstað, er tað mærgfalda undirsjóvarlandslagið, mergjaðir taraskógir við lokkandi sandeygum. Steyrrættir veggir, ið hvørva í bládýpið, og ein ørgrynnu av ymiskum gjáum og hellum, sum eru sera forvitnisligar at kava í. Nógvastaðni er sjógvurin krystallklárur og sólargeislarnir kasta skuggar á botnin. Reyðsprukur, skrubbur, kalvaspraggur og havtaskur liggja pinnastillar í sandinum, ímeðan

tær eygleiða kavaran, sum stillisliga gliður ígjøgnum sjógvin sum ein sveimandi fuglur á himmalhválvinum.

Føroyar eru eitt satt kavaparadís, sum ikki stendur aftan fyri nakað annað land. Tað er ikki lætt at seta orð á upplivingarnar, tá ið farið verður við báti undir bjørg í góðveðri at kava. Orð rækka næstan ikki til, tá ið greiðast skal frá kenslunum, sólini, berginum, fuglinum, sjónum, fiskinum, taraskóginum, litspælinum og teimum frálíku grótskapilsunum á botni, har alt gongur upp í eina hægri eind.

Tær fyra myndirnar, sum prýða frímerkini, eru tiknar í Kvívík. At kava í Kvívík er sum ein tútur í eina prýðiliga víðarlund. Har er vakur, litríkur taraskógur, sandur og sandeygu. Fyri at koma út til sandin má ein fyrst svimja eina løtu omaná ella ígjøgnum rættiliga nógvan taraskóg, og tað er her, myndirnar á frímerkjunum eru tiknar á umleið fimm metra dýpi. Har eru nógvar ymiskar verur at síggja, so sum stórir krossfiskar, sum liva av øðum, ið eisini eru at finna her, hóast tær eru

væl fjaldar. Ofta hevur ein haft reyðsprukur, skrubbur og havtaskur við heim aftur til ein góðan døgurðabita. Ein orsök til, at eg ofta kavi í Kvívík, er hon, at tað er skjótt og lætt at koma til Havnar og úr Havn. Einum nýttist ikki bát. Ein biltútur uppá fimtan minuttir er tað, sum skal til. Og so er tað gott at koma úti og upp aftur, og ein fær skolað útgerðina við vatni á støðni.

Mín áhugi fyri kaving byrjaði, tá eg var lívbjargari í Svímjahlíni í Gundadali. Tók **Padi Open Water** skeiðið fyri sjeý árum síðan. Gloymi ongantíð ta heilt ótrúligu kensluna, tá eg fyrstu ferð leyp á sjógv í gomlu Hoyvíkini. Tað var ein uppliving, sum setti síni djúpu spor í mína sál. Síðan tá havi eg kavað so at siga dagliga. Tað er vordíð til nógvrógv og eina ørgrynnu av einastandandi upplivingum. Í dag starvist eg sum vinnukavari (*commercial diver*) og havi kaving (*recreational diving*) sum ítriv, har myndatøka er vordin ein litinskapur. At kava er at liva. Tað er ein heimur fyri seg, ið tey flestu kunnu royna, um tey vilja leggja

nakað fyri. Vit hava í løtuni tveir skúlar til frítíðarkaving í Føroyum. So tað er at melda seg til - og hurðarnar verða opnaðar til okkara undurfulla undirsjóvarheim!

Eg havi í mong ár kavað nógvr saman við útlendingum í Føroyum og havi upplivað teirra eldhuga fyri okkara náttúru. Fleiri av teimum hava sagt mær, at hetta var teirra besta kav - og tað, hóast teir hava kavað kring um allan heim. So her er nakað hjá ferðavinnuni at vinna burtúr.

Tað er mín vón, at mínar myndir fara at menna Føroyar sum kavaparadís í Norðurhøvum.

Ingi Sørensen

Firvaldar *Lepidoptera*

Í Føroyum eru higartil skrásett 154 ymisk firvaldasløg. Ein stórir partur av teimum eru ikki búføst her á landi, men koma henda vegin við m.a. lýggjum vindi sunnanífrá, stundum heilt úr Suðureuropa og Afrika. Tað verða stöðugt skrásett nýggj sløg av firvaldum. Eitt nú vóru 54 sløg skrásett í 1956, og í 1999 vóru 106 sløg skrásett. Um vit samanbera við londini sunnanfyri okkum, so eru 154 sløg ikki nógv. Eitt nú eru staðfest uml. 2500 ymisk sløg í Danmark.

Av teimum sløgum, sum verða umrødd her, er onki av teimum búfast í Føroyum. Tistilfirvaldurin *Vanessa cardui* og páfirvaldurin *Inachis io* hoyra til álvaættina *Nymphalidae* og flúgva um dagin.

Kongsfirvaldurin *Agrius convolvuli* og náhvur *Acherontia atropos* hoyra til kvöld-sveimaraættina *Sphingidae* og flúgva frá skýmingini og út á náttina.

Tistilfirvaldur *Vanessa cardui* (Linnaeus, 1758)

Hesin ferðafirvaldurin, sum hefur eitt veingjaspenni á 5-6 cm, er búfastur í Norðrafrika. Hann sæst ikki árliga í Føroyum men ger summi ár innrás og sæst tá í stórum tali, sum t.d. í 2009, ið verður mettt at vera metár í øllum Europa. Tá teir eru komnir higar, amast teir at byrja við uppi á fjallatoppunum. Hetta fyrbrigdið kallast "hill topping". Tá allir møtast har uppi, liggur væl fyri hjá teimum at finna sær ein maka, nú teir hava nomið nýtt land. Síðani verpa teir í akurtistli

(*Cirsium arvense*) og tvíbýlisnotu (*Urtica dioica*), sum ormveran livir av. Roynist summarið væl, klekir eitt nýtt ættarlið til heistar, og teir eitast at leggja leiðina suðureftir fyri at leita sær vetursetu í heitari londum.

Fyrstu ferð vit hoyra um tistilfirvaldin í Føroyum, er frá rannsóknnum framdar í tíðarskeiðinum 1863-68. Óførur at ferðast, sum hann er, so vann ein slíkur vegin fram heilt norður til Svalbards í 1978.

Páfirvaldur *Inachis io* (Linnaeus, 1758)

Páfirvaldurin er sjáldsamur gestur í Føroyum og er fyrstu ferð skrásettur í 1938 her á landi.

Slagið er búfast í londunum sunnan fyri okkum; eitt nú í Bretlandi, Danmark og Noregi. Hann hefur eitt veingjaspenni á 5-6 cm, og á øllum fyra veingjum sæst ein "eygnablettur", ið líkist "eyganum" í páfugla-velinum. Ormveran, sum livir á tvíbýlisnotu (*Urtica dioica*), er bert funnin einaferð í Føroyum, og tað var í Haldórvík í 1992.

Har páfirvaldurin búleikast fast, hefur hann tað fyri at finna sær vetursetu inni í húsum, so sum vørubýgningum. Tískil verður páfirvaldurin av og á innsløddur til landið við farmi.

Kongsfirvaldur *Agrius convolvuli* (Linnaeus, 1758)

Kongsfirvaldurin, ið er skrásettur fyrstu ferð í Føroyum í 1947, kemur úr Norðrafrika. Í 2003 vóru 11 kongsfirvaldar sæddir. Teir eru sjáldsamir, so hetta var metár. Teir kunnu hava eitt veingjaspenni á 12 cm og kunnu flúgva 55 km/t.

Kongsfirvaldur livir av nektari. Eins og ein kolibri hongur hann stillur í luftini við tittum veingjasløgum, meðan hann við sínum langa sevili sýgur nektar úr blómum.

Ormveran livir á ymiskum sløgum í *Convolvulaceae* ættini. Av vøkstri, sum er at finna í Føroyum, sigst hon kunna liva av høguligsløgum *Rumex*.

Náhvur *Acherontia atropos* (Linnaeus, 1758)

Hesin sera sjáldsami gestur úr Norðrafrika er størsta firvaldaslag, sum er funnið í Føroyum. Veingjaspennið kann fara upp um 13 cm. Náhvur er ein av teimum heilt fáu

firvaldunum, sum kunnu láta við at blása luft út gjøgnum sevilin.

Fyrstu ferð, ein veit um náhvur her á landi, var hin 20. oktober í 1933. Leif Dahl (Firvaldar, 1956) greiðir soleiðis frá:

"Maður var á útróðri eystan fyri Fugloy. Sum hann best sat, varð hann varur við at triggir "smáfuglar" komu flúgvandi úti frá havinum. Ein av teim datt í sjógvin, meðan hinir hildu leiðina inn móti landi. Tá maðurin fekk hendur á hesum "smáfugli", var tað eitt náhvur."

Kvennfirvaldurin leggur millum 150 og 200 egg, men stovnurin hefur verið í stórar minking. Tað kemst m.a. av, at ormveran fyri ein stóran part livir í eplaveltum, og har eplir verða velt við vinningi fyri eyga, hefur nógv verið sroytað við eitri ímóti skaðadjórum. Eisini sigast nýmótans landbúnaðarmaskinur, nýttar til eplaidnaðin, at hava sína ávirkan.

Hans Eli Sivertsen

Grind

Grindahvalur (*Globicephala melas*) svimur fram við Føroyum á veg suður og norð millum tey ymsu støðini í sínum búðki. Einir 800 til 1500 hvalir hava verið dripnir árliga tey 300 árini, vit hava hagtøl um. Leysliga roknað kunna 1000 hvalir geva eini 500 tons av mati, og tað sigur alt um, hvussu ómetaliga stóran týdning grindahvalur hevur havt fyri livi-umstøðurnar hjá fólkinum í Føroyum.

Einki súgdjór uttan einstakir smáir gnægjarar liva og hava livað uppi á landi í Føroyum, undantakið hara, ið er innflutt í 19. øld. Einasta súgdjór, føroyingar hava veitt, er kópur. Grindahvalurin verður ikki veiddur í orðsins rætta týdningi, men rikin á land, tá hann kemur fram við oyggjunum. Tí er ikki rætt at tosa um veiði av grindahvali.

Í Føroyum hevur eingin havt framíhjárætt til matin úr havinum, heldur ikki grindahvalin. Topografisku umstøðurnar eru hinvegin so, at bert ber til at halda til og drepa grind í ávisum bygðum og støðum. Hesi støð eru ásett við lóg síðan 1832, men onkur lík skipan hevur helst verið galdandi frammanundan eisini.

Fólkið á hesum støðum hevur kortini ikki havt framíhjárætt til grindahvalin. Hann eiga øll, og øll hava fingið og fáa enn javnstóran part: nýfðingar eins væl og oldingar, eisini gestir á vitjan. Soleiðis hevur verið skapt ein heilt einastandandi sosial skipan í sambandi við gagnnýtslu av grindahvali í Føroyum.

Tað hevur eisini altíð verið hvønsmans rættur at taka lut í grindadrápi, men m.a. tí at føroyingum ongantíð hevur dámt at hava konufólk á báti í vinnuligum sambandi, hevur heldur ikki verið siðvenja at kvinnur eru á grindabátunum. Hesin kynsmunur er tó ikki galdandi við grindaskifti.

Mangir útlendingar hava verið hugtiknir av grindadrápinum. Ikki minst danski amtmaðurin í Føroyum Christian Pløyen, sum tí yrkti *Grindavisuna*. Hetta er yrking til danskt visulag sum í lutvís háfloygdum orðum ber fram virðing fyri føroyingum og hesum serstaka tætti í landsins mentan. Vísan hevur vanligar verið kvøðin í tí sonevnda grindadansinum, ið varð troðin eftir eitt grindadráp, helst bæði av frøði yvir tann góða fong, fyri at styttja sær

stundir til sýslumaðurin var liðugur at skifta grindina og fyri at halda fløvanum. Grindadansur verður valla troðin longur.

Soleiðis kemur hesin mentanartáttur upp í skaldskap og list. Fleiri yrkjarar sipa til grindarakstur í yrkingum um gerandislív føroyinga og í fosturlandsyrkingum sínum t.d. Hans Andreas Djurhuus, Mikkjal á Ryggi og Jóannes Patursson.

Í myndlist hevur grindadráp fingið sítt serliga pláss við tí kenda og høgt metta listamálanum Sámal Joensen-Mikines. Grindadráp er eitt av meginmotivum hansara, ið hann vendir aftur og aftur til. Málningar hansara við hesum motivi eru helst teir, sum hava gjørt hann mest kendan og virdan millum bæði føroyingar og útlendskar kennarar av list hansara.

Seinastu árin hava nógvar atfinningar verið móti grindadrápi frá umhvørvisverndarfelagskapum víða um heimin. Funnist hevur

verið at drápháttinum, ið verður mettur sum djórapinsla, og at hvalurin er eitt hótt djóraslag, ið heilt eigur at friðast. Úr Føroyum hevur verið svarað aftur á ymsan hátt. Víst verður øðrumegin á, at lítið meira enn 0,01% av hvalastovninum verður tikin í Føroyum, og at grindadrápið tí væl og virðiliga er á burðardyggum stigi. Hinumegin hevur sera nógv verið gjørt fyri at bæta um drápháttin, og strangari reglur er settar í verk fyri at minka um og heilt forða djórapinslu.

Føroyingar hava enn í hvussu er hildið fast við henda siðaarv hóast atfinningarnar, og flestu føroyingum dáma enn sera væl tvøst og spik av grindahvali. Tekin eru tó um, at tey yngstu ættarliðini ikki njóta henda forkunnuga rætt eins nógv og teirra foreldur, so kann henda at tvídrátturin millum aldargamlan siðaarv og nútímans náttúruhyggju um skamma stund finnur eina loysn heilt natúrliga og av sær sjálvum.

Eyðun Andreasen

Útgávuætlán 2010

22. februar

Ókendu Føroyar

- fyra brúksmerki. Ingi Sørensen hevur tikið myndirnar. Fýra postkort verða eisini givin út. Virði: 1,00, 6,00, 8,00 og 12,00 kr. FO 677-680.

Firvaldar

- fyra einkultmerki við tekningum hjá Astrid Andreasen. Virði: 6,00, 8,00, 14,00 og 16,00 kr. FO 681-684.

Grind

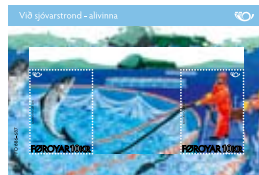
- eitt frímerki. Edward Fuglø hevur teknað. Virði: 50,00 kr. FO 685.

26. apríl

Norðurlandamerki 2010 "Við sjóvarstrond - alivinna"

- smáark við tveimum frímerkjum. Edward Fuglø leggur til rættis. Virði: 2 x 10,00 kr. FO 686-687.

Europa 2010 "Barnabøkur"

- tvey einkultmerki. Barnabøkurnar: "Ein hundur, ein ketta og ein mús" eftir Bárð Oskarsson og "Ferðin hjá Mosamollis" eftir Janus á Húsagarði. Frímerkjahefti við sjálvklístrandi frímerkjum. Virði: 10,00 og 12,00 kr. FO 688-689.

List úr føroyskum litum

- tvey einkultmerki við málningum hjá Eli Smith. Litirnar hevur Eli sjálvur framleitt úr føroysku náttúruni. Virði: 18,00 og 24,00 kr. FO 690-691.

20. september

Jens Chr. Svabo

- fyra einkultmerki. Anker Eli Petersen leggur til rættis. Virði: 6,00, 12,00, 14,00 og 22,00 kr. FO 692-695.

Epli og røtur

- tvey einkultmerki. Edward Fuglø teknað. Virði: 6,00 og 8,00 kr. FO 696-697.

Jólafrímerki

- tvey einkultmerki, sum ímynda jólasangirnar "Litla fitta nissa mín" og "Á barnaárum ungu". Anker Eli Petersen. Frímerkjahefti og tvey postkort. Virði: 6,00 og 10,00 kr. FO 698-699.DKK.

Postgjaldsmerki 2010

Fýra postgjaldsmerki. Myndevnið er ikki avgjørt.

10. november

Árbók, ársmapa (289,00 kr.) og jólamerki. Myndevnið á jólamerkjunum er ikki avgjørt. Gevi gætur! Útgávuætlánin kann broytast.

Týskur savnari vitjar Føroyar

Í døgnum 15. og 16. september 2009 fingur fleiri Samkeypshandlar og posthús vitjan av einum týskara, sum ynskti at keypa postgjaldsmerkini fyrri 2008, sum gingu út 15. september og nýggju postgjaldsmerkini, sum komu út dagin eftir.

sama dag tey koma út. Hann var í Føroyum fyrri fyrstu ferð í januar 2009 fyrri at keypa fyrstu føroysku postgjaldsmerkini og ger hann einar 20 tílikar túrar um árið til lond í øllum heiminum.

Thomas von Loeper savnar postgjaldsmerki og hevur eina litla fyrítøku "ATM International," har hann m.a. fæst við at selja postgjaldsmerki úr øllum heiminum.

Thomas sigur, at til ber at byta postgjaldsmerkjasavningar sundur í tveir høvuðsbólkar: teir ið hann kallar "hard core" savnarar, sum vilja hava hvørja broyting og hvørt frábrigdi við í savnið og so teir, ið bert ynskja at fáa sjálvi postgjaldsmerkini. Harumframt eru eisini tema-savnarar, ið td. savna øll frímerki og postgjaldsmerki úr einum ávísnum landi ella eitt ávíst myndevni og at enda eru savnarar, ið einans savna postgjaldsmerki og ikki vanlig frímerki.

Hann hevur lagt segeftir at bjóða eitt stórt úrval av postgjaldsmerkjum við ymiskum virðum og úr ymiskum londum. Týðningarmikið er eisini fyrri onkrar savnarar úr hvørjari posttøku í landinum postgjaldsmerkini eru úr.

Vit takka Thomas von Loeper fyrri vitjanina og ynskja honum vælkomnum eina aðra ferð.

Hetta ber í sær at Thomas ferðast nógv fyrri at fáa fatur á nýggjum postgjaldsmerkjum

UPPLIVINGAR Í FØROYUM

- ógloymandi minnir

Hoyr dunið av tí víðopna havinum í skjóttgangandi bátum ella njót ein róligan fiskitúr við eitt av teimum mongu vøtnunum kring landið. Gerið til dømis eina ferð í fjøllini á hestbaki ella á motorsúkklum. Sígið í dragandi bjørgum okkara ella upplivið vøkru oyggjarnar í tyrlu.

Gev tær sjálvum, familjuni ella vinunum eina ógloymandi ferð í Føroyum.

Green Gate Incoming bjóðar eina heila røð av áhugaverdum upplivingum runt um í Føroyum.

Sí meira á
www.greengate.fo
 ella set teg í samband
 við okkum á 350520

**Saman finna vit tað
 rætta tilboðið til tín**

Visti tú at...

Nýggjar tænastur frá Posta

Send brævið, tá tú fert til handils !

Nú kanst tú keypa frímerki, bjálvar, postkort o.a. í tínum samkeys- ella merkohandli, og leggja postin í postkassan, sum hongur utanfyri.

Handlarnir, sum Posta hevur avtalu við, selja harumframt frímerki, bjálvar, postkort o.a. - tað sama sum posthúsin selja.

Fá posthúsið heim til tín !

Liggur tað ikki fyri at fara á posthúsið, so ber tað nú til at fáa posthúsið heim til tín.

Við nýggju Posta Heima tænastuni ber til at avgreiða øll postørindi við hús ella á virkinum, tá tað liggur best fyri hjá tær. Tænastan er virkin frá kl. 8:00 á morgni til kl. 21:00 á kvøldi.

Við tænastuni ber m.a. til at senda og fáa pakkur, senda virðisbrøv og innskrivað brøv rinda rokningar, taka pening út av girobankakontu og annars allar tænastur, ið verða veittar á posthúsinum.

Prísirnir fyri Posta Heima eru teir somu, sum á posthúsunum

Ringið á tel. **81 81 81** og avtalið tíð.

Global Warming mappa

Hetta er fyrstu ferð vit gera eina mappa av hesum slag. Bert ein útgáva er í mappuni – tvey frímerki og smáarkið, ið komu út í februar 2009. Harumframt er ein ensk frágreiðing frá Boga Hansen um veðurlagsbroytingar.

er eisini við veðurlagnum. Tað er neyðugt at trýsta á bremsuna, áðrenn vandin er heilt eyðsýndur.

Prísur: 55,00 kr.

Í tekstinum nevnir Bogi Hansen millum annað hetta:

Tað ber ikki til at steðga heimsins veðurlagsbroytingum í einum. Vit hava órógvad javnvágina í veðurlagnum, og tað tekur tíð at rætta hana upp aftur. Ein bilur heldur fram eina góða løtu aftan á, at tú trýsti á bremsuna, og soleiðis

Ókendu Føroyar: postkort og máksi-kort

Í samband við frímerkjaútgávuna "Ókendu Føroyar" geva vit eisini fyra postkort út. Tey eru avmyndaði niðanfyri sum máksi-kort.

Myndamaður er Ingi Sørensen, sum eisini hevur tikið myndirnar til frímerkini.

Myndirnar til postkortini eru tiknar á havsins botni við Kvívík, Hoyvík og Tjørnuvík.

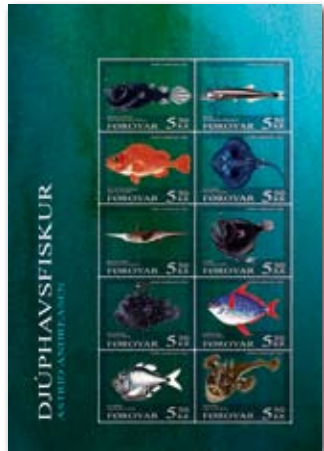

Ársins endasøla 2009

Hin 31. desember 2009 er seinasti seldagur fyri frímerkini og vørurnar á hesum síðum.

Hetta er tiskil seinasti møguleiki at ognar sær frímerkini fyri áljóðandi virði.

Vørurnar kunnu bíleggjast á bíleggingar-lepanum mitt í blaðnum ella á heimasíðu okkara: www.stamps.fo.

FO 539-548

FO 523-524

FO 552-553

FO 564-565

FO 554-563

FO 566-567

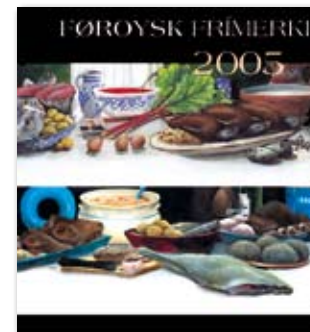
FO 568-575

Frímerkjahefti 576-577

FDC-mappa 2005

Ársmappa 2005

FO 576-577

Frímerkjahefti 566-567

Heftimappa 2005

Árbók 2005

Nýggjar frímerkjaútgávur

Royndarprint

Royndarprint

Royndarprint

Nýggj útgáva: Ókendu Føroyar - brúksmerki
Útgávudagur: 22.02.2010
Virði: 1,00, 6,00, 8,00 og 12,00 kr.
Nummur: FO 677-680
Frímerkjastødd: 30,0 x 40,0 mm
Myndir: Ingi Sørensen
Prentháttur: Offset + metal 877 silver
Prentsmiðja: Southern Colour Print, Ný Sæland
Postgjaldsbólkur: Innanoyggja smábrev og miðalbrev umframt miðalbrev til Evropa, 0-50 g

Nýggj útgáva: Firvaldar
Útgávudagur: 22.02.2010
Virði: 6,00, 8,00, 14,00 og 16,00 kr.
Nummur: FO 681-684
Frímerkjastødd: 30,0 x 40,0 mm
Teknað: Astrid Andreassen
Prentháttur: Offset
Prentsmiðja: LM-Group, Canada
Postgjaldsbólkur: Innanoyggja smábrev og miðalbrev, og stórbrev til Evropa, 0-50 g, umframt innanoyggja miðalbrev, 101-250 g

Nýggj útgáva: Grind
Útgávudagur: 22.02.2010
Virði: 50,00 kr.
Nummur: FO 685
Frímerkjastødd: 28,27 x 46,0 mm
Teknað: Edward Fuglø
Prentháttur: Offset + metal FX
Prentsmiðja: Southern Colour Print, Ný Sæland
Postgjaldsbólkur: Innanoyggja stór brøv, 1001-2000 g og stór brøv til Evropa, 251-500 g.

Posta Stamps
Óðinshædd 2
FO-100 Tórshavn
Føroyar

Tel. +298 346200
Fax +298 346201
stamps@posta.fo
www.stamps.fo